

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана
Пулюя

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан ФПД

_____ Ціх Г. В.

“ ____ ” _____ 20__р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА
ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
“Інформаційні системи в економіці”

підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

Напрямок підготовки 0501 “Економіка і підприємництво”

Спеціальність 7.050102 “Економічна кібернетика”

Статус дисципліни: нормативна

Факультет економіки і підприємницької діяльності

Кафедра економічної кібернетики

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Змістові модулі (кількість)	Модулі (кількість)	Курсовий проект (робота) КП, КР	Вид підсумкового контролю (іспит або залік)
			Кредити ECTS	Годин	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента				
					Всього	Лекційні заняття	Лабораторні роботи	Практичні (семінарські) заняття						
Д	III	5	4	144	144	32	32	16	-	80	5	1	2	ЗАЛІК
Д	III	6	4	144	144	32	48	16	-	64	5	1	-	ІСПИТ
Д	IV	7	4	144	144	32	32	-	-	80	5	1	-	ЗАЛІК
Д	IV	8	4	144	144	32	48	16	-	64	5	1	-	ІСПИТ

Робоча навчальна програма розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців ОКР спеціаліст галузевого стандарту вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

Програму складено_____ доцентом Кареліною О.В.

підпис

Схвалено на засіданні кафедри 27 серпня 2010 р., протокол № 1.

Завідувач кафедри_____ д.т.н., проф. Рогатинський Р.М.

підпис

Робоча навчальна програма розглянута та схвалена Методичною радою факультету економіки і підприємницької діяльності, протокол № _____ від
” ____ ” _____ 20__ р.

Мета вивчення

Метою курсу “Інформаційні системи в економіці” є формування системи теоретичних знань та практичних умінь з методології проектування, організації та використання інформаційних систем (ІС) в економіці України.

Завдання курсу: вивчення методологій, технологій та інструментальних засобів проектування систем оброблення економічної інформації; набуття практичних умінь застосування сучасних CASE-засобів для автоматизації проектування ІС; оволодіння практичними навичками створення алгоритмів економічних задач, адаптації та використання сучасних програмних засобів оброблення економічної інформації в економіці України; оцінювання ефективності інформаційних систем.

Предмет: економічна інформація та інструментарій її обробки.

Результатом вивчення курсу є отримання знань та умінь з проектування, розробки та впровадження ІС на підприємствах, а також знання про будову і функціонування ІС у галузях економіки, що дозволяє майбутньому фахівцю стати конкурентоспроможним на ринку праці.

Досягнення результату можливе за умови виконання **вимог до студентів:**

- наполегливе та свідоме опрацювання лекційного матеріалу та інформації з рекомендованої літератури;
- перевірка теоретичних відомостей на практиці;
- добросовісне виконання лабораторних та контрольних робіт;
- отримання найновіших даних з Інтернет.

Викладач зобов’язується:

- забезпечити належний науковий рівень викладання;
- керувати навчальним процесом з урахуванням індивідуальних психологічних особливостей студентів;
- диференціювати практичні завдання за критерієм рівня підготовки студентів;

- допомогти у формуванні стійких практичних навичок і вмінь.

Анотація дисципліни з ОПП підготовки фахівця

Мета, завдання та предмет дисципліни викладені вище.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

1. Поняття про інформаційні системи та процеси їх створення.
2. Структурне проектування ІС.
3. Технічне та робоче проектування ІС.
4. Об'єктне проектування ІС.
5. Упровадження, супровід і керування якістю ІС.
6. ІС управління виробництвом.
7. ІС управління трудовими ресурсами.
8. ІС оброблення бухгалтерської інформації.
9. ІС оброблення маркетингової інформації.
10. Інформаційно-обчислювальна система в органах державної статистики.
11. ІС оброблення інформації у податковій сфері.
12. ІС оброблення інформації у страхуванні.
13. ІС фінансових розрахунків
14. Банківські ІС.
15. ІС оброблення інформації на фондовому ринку.

Структурно - логічна схема дисципліни

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ЕКОНОМІЦІ”

ліמודовіЗміс	Назва теми	Кількість годин відведених на:			
		лекційні заняття	лабораторні роботи (семінарські чи практичні заняття)	самостійна робота студента	всього
І семестр					
Модуль 1. Етапи життєвого циклу інформаційних систем					
ЗМ 1	Тема 1. Поняття про інформаційні системи (ІС) та процеси їх створення.	4	6	8	18
ЗМ 2	Тема 2. Структурне проектування ІС.	4	6	8	18
	Тема 3. Технічне і робоче проектування ІС.	4	6	8	18
	Тема 4. Об'єктне проектування ІС.	4	6	8	18
	Тема 5. Упровадження, супровід і керування якістю ІС.	4	6	8	18
Всього за І модуль		20	30	40	90
Модуль 2. ІС у галузях економіки					
ЗМ 3	Тема 6. ІС управління виробництвом.	4	6	8	18
ЗМ 4	Тема 7. ІС управління трудовими ресурсами.	4	6	8	18
ЗМ 5	Тема 8. ІС оброблення бухгалтерської інформації.	4	6	8	18
Всього за І семестр		32	48	64	144
ІІ семестр					
ЗМ 6	Тема 9. ІС оброблення маркетингової інформації.	5	7	9	21
ЗМ 7	Тема 10. Інформаційно-обчислювальна система в органах державної статистики.	5	7	9	21
ЗМ 8	Тема 11. ІС оброблення інформації у податковій сфері.	5	7	9	21
ЗМ 9	Тема 12. ІС оброблення інформації у страхуванні.	5	7	9	21
ЗМ 10	Тема 13. ІС фінансових розрахунків.	4	7	9	20
	Тема 14. Банківські ІС.	4	7	9	20
	Тема 15. ІС оброблення інформації на фондовому ринку.	4	6	10	20
Всього за ІІ модуль		44	66	88	198
Всього за ІІ семестр		32	48	64	144
Всього з дисципліни:		64	96	128	288
Форма модульного контролю – тестування, контрольні роботи, захист лабораторних робіт.					

Зміст лекційного матеріалу відповідно до структурування

Номер лекції	Назва теми і її зміст	Кількість годин	Література
1.	<p>Поняття про інформаційні системи (ІС) та процеси їх створення</p> <p>Визначення і властивості системи. Поняття про автоматизовані інформаційні системи. Основні етапи розвитку інформаційних систем. економічні інформаційні системи (ЕІС). Класифікація інформаційних систем. Структура економічної інформаційної системи. сучасні концепції створення інформаційних систем. Інформаційні технології, що застосовуються в ЕІС. Види ЕІС.</p>	4	[2], [15], [19]
2.	<p>Структурне проектування ІС</p> <p>Суть структурного підходу. Методологія функціонального моделювання SADT. Склад функціональної моделі. Ієрархія діаграм. Типи зв'язків між функціями. Моделювання потоків даних (процесів). Зовнішні сутності. Системи та підсистеми. Процеси. Накопичувачі даних. Потоки даних. Побудова ієрархії діаграм потоків даних. Моделювання даних. Case-метод Баркера.</p>	4	[67], [76], [79]
3.	<p>Технічне і робоче проектування ІС</p> <p>Стадії розробки інформаційної системи. Створення інформаційної системи. Дослідження предметної галузі. Аналіз результатів дослідження предметної галузі. Технічне і робоче проектування ІС. Створення інформаційного забезпечення.</p>	4	[25], [26], [40]
4.	<p>Об'єктне проектування ІС</p> <p>Об'єктно-орієнтований підхід до проектування. Технологія об'єктно-орієнтованої розробки ОМТ (Object Modeling Techniques). Об'єкти і класи. Атрибути об'єктів. Операції та методи. Залежності між класами (об'єктами). Атрибути залежностей. Імена ролей, кваліфікатори. Агрегація. Узагальнення і наслідування. Абстрактні класи. Множинне наслідування. Зв'язок об'єктів з базою даних. Метадані. Використання можливих ключів. Обмеження. Побудова об'єктної моделі. Визначення об'єктів і класів. Підготовка словника даних. Визначення залежностей. Уточнення атрибутів. Організація системи класів з використанням наслідування. Порівняльний аналіз об'єктно-орієнтованих методологій розробки ІС. Методологія ОМТ. Методологія JSD. Методологія OSA.</p>	4	[17], [25], [26]

Номер лекції	Назва теми і її зміст	Кількість годин	Література
5.	Упровадження, супровід і керування якістю ІС Впровадження ІС згідно із стандартами управління якістю ISO 9001-2000. Допоміжні процеси життєвого циклу ІС. Супровід ІС. Управління інцидентами. Управління проблемами. Управління змінами. Управління конфігурацією. Розвиток ІС.	4	[18], [9], [41]
6.	ІС управління виробництвом Інформаційні технології автоматизації управління виробництвом. MRP. MRP II. ERP, ERP II. CSRP. Технологічні процеси – основа автоматизації виробництва. Гнучке автоматизоване виробництво та числове програмне управління. 1С:Управління виробничим підприємством 8 для України як приклад комплексної автоматизації	4	[48], [65], [82]
7.	ІС управління трудовими ресурсами. Сучасна система управління людським капіталом. Складові інформаційної системи управління трудовими ресурсами. Автоматизація управління трудовими ресурсами в установах соціального захисту населення. Автоматизація управління трудовими ресурсами в службі зайнятості. 1С:Зарплата і Управління Персоналом 8 як приклад ІС УТР.	4	[68], [69], [88]
8.	ІС оброблення бухгалтерської інформації Основні підходи до створення і впровадження комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку. Загальна характеристика задач обліку основних засобів і нематеріальних активів, матеріальних цінностей, праці і заробітної плати, готової продукції та її реалізації, фінансово-розрахункових операцій, витрат на виробництво та загальна характеристика задач зведеного обліку та складання звітності.	4	[6], [11], [27]
9.	ІС оброблення маркетингової інформації Засоби підтримки прийняття маркетингових рішень. Побудова моделей економічних і виробничих ситуацій та прийняття на їх основі рішень щодо управління діяльністю підприємства. Прийняття маркетингових рішень із врахуванням фактора невизначеності.	5	[62], [65], [72]
10.	Інформаційно-обчислювальна система в органах державної статистики. Основні задачі, структура та принципи функціонування. Інформаційне забезпечення органів державної статистики. Визначення статистичної інформації. Класифікація і кодування статистичної інформації. Поток статистичної інформації. Формування і підтримка інформаційного фонду. Програмно-технологічний	5	[2], [64], [83]

Номер лекції	Назва теми і її зміст	Кількість годин	Література
	комплекс системи. Комп'ютерні технології. Розв'язування регламентних задач. Оброблення даних спостережень ділової активності підприємств та економічної активності населення. Комп'ютерні технології розроблення матеріалів перепису населення.		
11.	ІС оброблення інформації у податковій сфері Основні завдання, структура та концепція функціонування. Організація інформаційного забезпечення Державної податкової служби. Телекомунікаційна мережа ДПА України. Інформаційна система районної податкової інспекції. Комп'ютерні технології обліку сплати податків фізичними особами. Комп'ютерні технології обліку сплати податків юридичними особами. Основні типи додатків у адмініструванні податків на регіональному та державному рівнях.	5	[9], [14], [53]
12.	ІС оброблення інформації у страхуванні Характеристика страхової системи з позицій оброблення інформації. Структура і склад АІС страхової компанії. Характеристика функціональних підсистем АІС страхової компанії. Автоматизоване оброблення інформації з обслуговування клієнтів в АІС страхової компанії. Інформаційне забезпечення АІС страхової компанії. Інформаційні зв'язки АІС страхової компанії. Автоматизоване ведення Державного реєстру страхових закладів України.	5	[1], [2], [12]
13.	ІС фінансових розрахунків Інформаційні системи фінансових розрахунків та їхня роль у формуванні й виконанні бюджетів різних ієрархічних рівнів управління бюджетним процесом. Характеристика автоматизованої системи фінансових розрахунків (АСФР). Структура і склад АСФР. Автоматизоване оброблення інформації з формування, обліку, контролю та аналізу виконання бюджету. Інформаційне забезпечення фінансових розрахунків. Інформаційні зв'язки АСФР.	4	[4], [5], [8]
14.	Банківські ІС Характеристика основних напрямів автоматизації в банківських установах. Аналіз стану автоматизації банківської діяльності в Україні та перспективи її розвитку. Характеристика основних досягнень у сфері впровадження сучасних інформаційних технологій у банківській діяльності. Визначення автоматизованої банківської системи (АБС). Особливості автоматизації банківських задач. Класи задач АБС та їхня характеристика. Вимоги до створення та функціонування АБС: функціональна повнота, гнучкість, надійність, реальний масштаб часу, інтегрованість, забезпечення багатофільної роботи, безпеки та захищеності системи. Покоління АБС та	4	[16], [20], [45]

Номер лекції	Назва теми і її зміст	Кількість годин	Література
	їхня характеристика. Характеристика апаратної платформи АБС. Технологічні особливості АБС. Інструментальні засоби АБС та їхня характеристика.		
15.	ІС оброблення інформації на фондовому ринку. Фондовий ринок як об'єкт автоматизації. Компоненти фондового ринку. Учасники фондового ринку, їхні функції та взаємодія. Інструменти фондового ринку. Характеристика типів інформаційних систем фондового ринку. Загальна характеристика інформаційних систем організації обігу цінних паперів. Основні функції біржі. Організаційна структура біржі. Структура автоматизованої системи фондової біржі. Характеристика системи позабіржової торгівлі. Основні функції системи позабіржової торгівлі. Структура автоматизованої позабіржової фондової торговельної системи. Загальна характеристика інформаційних систем обліку прав власності на цінні папери. Основні функції депозитаріїв. Організаційна структура депозитаріїв. Структура автоматизованої системи депозитарію. Основні функції реєстраторів. Структура автоматизованої системи реєстраторів. Загальна характеристика інформаційних систем організації посередницької діяльності на фондовому ринку. Характеристика функцій інвестиційної компанії по роботі з цінними паперами. Структура інформаційної підсистеми роботи з цінними паперами в інвестиційній компанії.	4	[63], [71], [74]
Всього годин лекцій з дисципліни		64	

Тематика лабораторних робіт

Номер ЛР	Тема лабораторного (практичного, семінарського) заняття	Кількість годин
1.	Внесення даних у довідники 1С:Бухгалтерії 7.7. [33], [34], [77]	4
2.	Константи 1С:Бухгалтерії 7.7. [6], [80], [87]	2
3.	Внесення залишків до бази 1С:Бухгалтерії 7.7. [6], [27], [34]	2
4.	Облік прибуткування в 1С:Бухгалтерії 7.7. [7], [32], [49]	4
5.	Облік руху грошових засобів в 1С:Бухгалтерії 7.7. [11], [33], [70]	2
6.	Облік реалізації в 1С:Бухгалтерії 7.7. [27], [34], [77]	4
7.	Облік ОЗ, НМА, МШП в 1С:Бухгалтерії 7.7. [32], [49], [80]	2
8.	Розрахунки з підзвітними особами в 1С:Бухгалтерії 7.7. [33], [70], [86]	2
9.	Облік валютних операцій в 1С:Бухгалтерії 7.7. [6], [27], [33]	2
10.	Звіти по торгівельній діяльності в 1С:Бухгалтерії 7.7. [11], [32], [34]	2
11.	Облік на виробництві в 1С:Бухгалтерії 7.7. [27], [33], [49]	2
12.	Кадровий облік та розрахунок зарплати в 1С:Бухгалтерії 7.7. [32], [34], [70]	4
13.	Кадрові звіти в 1С:Бухгалтерії 7.7. [33], [49], [77]	2
14.	Стандартні бухгалтерські звіти в 1С:Бухгалтерії 7.7. [34], [70], [80]	2
15.	Адміністрування 1С:Бухгалтерії 7.7. [49], [77], [86]	4
16.	Конфігурування 1С:Бухгалтерії 7.7. [77], [80], [87]	4
17.	Інформаційні технології розв'язування задач аудиту [10], [46], [52]	4
18.	Інформаційна технологія розв'язування задач фінансового обліку [46], [52], [81]	4
19.	Інформаційна технологія розрахунків податкового обліку [10], [52], [81]	4
20.	Інформаційна технологія внутрішнього контролю [10], [46], [81]	4
21.	Інформаційна технологія розв'язування задач управлінського обліку [19], [22], [52]	4
22.	Побудова структурної моделі ІС. [18], [19], [22]	2
23.	Побудова об'єктної моделі ІС. [49], [77], [86]	4
24.	Створення бази даних на основі шаблону Microsoft	2

Номер ЛР	Тема лабораторного (практичного, семінарського) заняття	Кількість годин
	Access. [17], [82], [84]	
25.	Створення таблиць даних у СУБД Microsoft Access. [25], [47], [51]	4
26.	Встановлення зв'язків між таблицями у СУБД Microsoft Access. [51], [58], [84]	2
27.	Створення форм за допомогою майстра Microsoft Access. [48], [54], [82]	2
28.	Робота з елементами управління форм у СУБД Microsoft Access. [47], [51], [58]	2
29.	Відбір та зміна даних за допомогою запитів у СУБД Microsoft Access. [23], [48], [54]	2
30.	Використання виразів у запитах Microsoft Access. [17], [30], [56]	2
31.	Об'єднання даних для створення запитів Microsoft Access. [25], [59], [60]	2
32.	Звіти по базі даних Microsoft Access. [17], [56], [59]	2
33.	Конструктор звітів у СУБД Microsoft Access. [25], [60], [85]	2
34.	Макроси у СУБД Microsoft Access. [17], [25], [30]	2
35.	Знайомство з програмами на VBA у СУБД Microsoft Access. [56], [60], [85]	2
36.	Елементи програмування на VBA у СУБД Microsoft Access. [17], [56], [60]	2
Всього годин лабораторних і практичних робіт з дисципліни		96

Зміст самостійної роботи

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
Тема 1.	Змістовний модуль 1 Інформаційні системи в економіці (автоматизовані системи управління) та їхня роль в удосконаленні управління виробництвом. Загальна структура автоматизованої системи управління (АСУ) виробництвом. Основні типи автоматизованих систем і види інформаційного обслуговування. Інформаційні системи галузевого рівня. Інтегровані автоматизовані системи управління підприємством. Автоматизовані робочі місця (АРМ) в лінійних і функціональних підрозділах підприємства. Мережі АРМ. [13], [15], [38].	8
Тема 2.	Змістовний модуль 2 Поняття інформаційної бази підприємства і принципи її побудови. Класифікація і кодування економічної інформації. Структура інформаційної бази. Види постійної та змінної економічної інформації. Організація інформаційних масивів в АСУ підприємством. Склад і зміст інформаційних масивів. [38], [44], [60].	8
Тема 3.	Технічне забезпечення АСУ, поняття та структура. Комунікаційні засоби в автоматизованих системах. Загальна характеристика режимів роботи ЕОМ. Організація пакетного, діалогового й режиму реального часу оброблення інформації. [1], [13], [15]	8
Тема 4.	Розробка архітектури ІС згідно із об'єктним проектом. Розбиття системи на модулі. Виявлення асинхронного паралелізму. Розподіл модулів і підсистем по процесорах і задачах. Управління сховищами даних. Управління глобальними ресурсами. Реалізація управління програмним забезпеченням. [60], [61], [66].	8
Тема 5.	Аудит ІС. ДСТУ ISO 9004-2-96 – Управління якістю та елементами якості. Система менеджменту якості. [60], [61], [67].	8
Тема 6.	Змістовний модуль 3. Характеристика основних функцій і задач з управління виробництвом. Параметри економічних задач та їхній вплив на технологію оброблення інформації. Функціональний аналіз економічних задач, розподіл задач на модулі та побудова алгоритму їх розв'язування на ЕОМ. Підсистема технічної підготовки виробництва: склад і характеристика основних комплексів задач та технологія автоматизованого їх розв'язування в умовах АСУ. Підсистема техніко-економічного планування: склад і характеристика основних комплексів задач та технологія автоматизованого їх розв'язування в умовах АСУ. Особливості розв'язування оптимізаційних задач. Підсистема оперативно-календарного планування і диспетчерування. Оптимальні календарно-планові нормативи й календарні норми. Технологія автоматизованого розв'язування оптимізаційних задач з	8

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
	оперативно-календарного планування і диспетчерування. Автоматизоване управління з матеріально-технічного забезпечення виробництва. Автоматизоване розв'язування задач з управління збутом продукції в умовах АСУ. Автоматизація облікових задач на підприємстві. [72], [76], [79].	
Тема 7.	Змістовний модуль 4 Характеристика основних функцій і задач з управління виробництвом. Параметри економічних задач та їхній вплив на технологію оброблення інформації. Функціональний аналіз економічних задач, розподіл задач на модулі та побудова алгоритму їх розв'язування на ЕОМ. Підсистема технічної підготовки виробництва: склад і характеристика основних комплексів задач та технологія автоматизованого їх розв'язування в умовах АСУ. Підсистема техніко-економічного планування: склад і характеристика основних комплексів задач та технологія автоматизованого їх розв'язування в умовах АСУ. Особливості розв'язування оптимізаційних задач. Підсистема оперативно-календарного планування і диспетчерування. Оптиміальні календарно-планові нормативи й календарні норми. Технологія автоматизованого розв'язування оптимізаційних задач з оперативно-календарного планування і диспетчерування. Автоматизоване управління з матеріально-технічного забезпечення виробництва. Автоматизоване розв'язування задач з управління збутом продукції в умовах АСУ. Автоматизація облікових задач на підприємстві. [57], [69], [88].	8
Тема 8.	Змістовний модуль 5 Місце бухгалтерської інформації в системі управління господарськими об'єктами. Об'єктивна необхідність створення автоматизованих інформаційних систем (АІС) обліку. Комп'ютерна інформаційна система «1С: Підприємство», місце в ній компоненти «Бухгалтерський облік». Організація оброблення інформації в компоненті. Склад і зміст інформаційної бази, особливості її формування. Алгоритми та технологія розв'язування задач. Порядок формування та склад бухгалтерської й фінансової звітності. Модуль «Бухгалтерія» АІС «Парус-Підприємство». Склад і зміст інформаційної бази модуля, особливості її формування. Алгоритми та технологія розв'язування задач. Порядок формування та склад бухгалтерської й фінансової звітності. Організація оброблення інформації в контурі «Бухгалтерський облік» корпоративної АІС «Галактика». Особливості формування інформаційної бази контуру. Алгоритми та технологія розв'язування задач в основних модулях контуру. Порядок формування та склад бухгалтерської й фінансової звітності. Особливості оброблення інформації в автоматизованих інформаційних системах обліку «БЕСТ», «ДЕБЕТ Плюс», «Сонет» і т. ін. [32], [34], [60].	8
Тема 9.	Змістовний модуль 6 Призначення та структура інформаційної системи маркетингу. Основні види інформаційних технологій маркетингу. Характеристика основних завдань і методів управління маркетинговою діяльністю. Ситуаційний аналіз і планування маркетингової діяльності в інформаційних системах	9

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
	маркетингу. Автоматизоване оброблення інформації з дослідження та аналізу ринку. Автоматизоване розв'язування задач із маркетингового дослідження товарів. Автоматизація прогнозування попиту. Оброблення інформації з ціноутворення та прибутків. Автоматизація функцій рекламної діяльності. Порівняльна характеристика маркетингових функцій пакетів прикладних програм. [30], [62], [65].	
Тема 10.	Змістовний модуль 7 Статистична служба України. Збирання та оброблення статистичної інформації. Інформаційно-обчислювальна система статистики України та три її рівні: центральний, обласний, районний. Загальна структурна схема взаємодії органів статистики України. Основні напрями розвитку інформаційних статистичних систем. Архітектура статистичних інформаційних систем. Технічне, інформаційне і програмне забезпечення статистичних розрахунків. Організація розв'язування регламентних статистичних задач. Автоматизація задач з інформаційного обслуговування. Організація з автоматизованого розв'язування задач з економічного аналізу. [2], [64], [83].	9
Тема 11.	Змістовний модуль 8 Характеристика податкової системи з позицій оброблення інформації. Інформаційне забезпечення автоматизованої інформаційної системи «Податки». Структура і склад АІС «Податки». Характеристика функціональних підсистем АІС «Податки». Автоматизація обліку платників податків — юридичних та фізичних осіб — в АІС «Податки». Автоматизація оброблення податкової звітності платників податків. Автоматизація обліку надходжень податкових платежів в АІС «Податки». Автоматизація контролю звітності та повноти сплати податкових платежів в АІС «Податки». Зв'язок функціональних підсистем АІС «Податки» на різних рівнях управління податкової системи України. Зовнішні інформаційні зв'язки автоматизованої інформаційної системи «Податки». [9], [53], [56].	9
Тема 12.	Змістовний модуль 9 Структура АІС «Страховання» , Склад і структура функціональної і забезпечувальної частин АІС «Страховання» ; підписання угоди, страхові виплати, розрахунок коефіцієнтів для поправок до тарифної ставки та особливих умов, розрахунок комісійних агенту, підписання договору перестрахування, перерахунок грошових засобів по рахунках, ведення бази страхових подій, розрив договору страхування, розрахунок тарифних ставок по видах страхування, аналіз поточного стану рахунків, аналіз страхового портфелю, визначення тенденцій страхового ринку, аналіз власної діяльності, прогнозування подальшого розвитку, аналіз варіантів можливих управлінських дій. [2], [82], [85].	9
Тема 13.	Змістовний модуль 10 Автоматизована інформаційно-аналітична система Міністерства фінансів України. Призначення, структура та концепція розвитку. Організація інформаційного	9

Номер теми	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
	забезпечення органів Міністерства фінансів України. Методика та комп'ютерна технологія складання і виконання державного бюджету. Методика та комп'ютерна технологія складання і виконання місцевих бюджетів. [4], [5], [8].	
Тема 14.	Підходи до структуризації банківських задач. Задачі «front-office», «back-office». Характеристика забезпечувальних підсистем АБС: інформаційного, технічного, програмного, математичного, лінгвістичного та організаційно-правового забезпечення. Загальна характеристика функціональних підсистем АБС. Характеристика підсистем «Операційний день банку», «Управління кредитними ресурсами банку», «Управління депозитами банку», «Управління валютними операціями банку», «Управління цінними паперами банку», «Управління касовими операціями банку», «Внутрішній облік діяльності банку», «Управління картковими платіжними операціями банку», «Звітність банку», «Аналіз діяльності банку». Загальна характеристика інтерфейсних систем АБС: «Клієнт-банк», SWIFT, REUTERS, NBU mail. Перспективні банківські технології та їхня характеристика: «Internet-банкінг», «Телефонний банкінг». [20], [24], [35].	9
Тема 15.	Первинний та вторинний фондові ринки. Регулятивна інфраструктура фондового ринку. Огляд моделей фондових ринків інших країн. Модель фондового ринку в Україні. Інформаційні системи депозитарної діяльності. Інформаційні системи реєстраторської діяльності. Інформаційні системи біржової торгівлі цінними паперами. Інформаційні системи позабіржової торгівлі. Організаційні форми функціонування фінансових посередників. Інформаційні системи фінансово-інвестиційних компаній. Інформаційні системи брокерських компаній. [43], [45], [63].	10
Всього годин самостійної роботи з дисципліни		128

Робочий план дисципліни „Інформаційні системи в економіці”

Напрямок підготовки 0501 “Економіка і підприємництво”, Спеціальність 7.050102 “Економічна кібернетика”

Шифр групи БЕ-3к, БЕп-3к, семестр 5, курс III)

Вид навчальної роботи	Годин в семестрі	Розподіл годин по тижнях																Вид підсумкового контролю
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Лекційні заняття	32	4 ЛК1	2 ЛК2	2 ЛК2	2 ЛК3	2 ЛК3	2 ЛК4	2 ЛК4	2 ЛК5	2 ЛК5	2 ЛК6	2 ЛК6	2 ЛК7	2 ЛК7	2 ЛК8	2 ЛК8		залік
Лабораторні заняття	32		2 ЛР1	2 ЛР1	2 ЛР2	2 ЛР3	2 ЛР4	2 ЛР4	2 ЛР5	2 ЛР6	2 ЛР7	2 ЛР8	2 ЛР9	2 ЛР10	2 ЛР11	2 ЛР12	4 ЛР13 ЛР14	
Практичні заняття	16		2 ПР1		2 ПР2		2 ПР3		2 ПР4		2 ПР5		2 ПР6		2 ПР7		2 ПР8	
Самостійна робота	64	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Проміжні форми контрольних заходів		ПТК*	ЗЛР* ПТК	ЗЛР ПТК	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР КР*	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР ЗМ1*	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР	
Всього годин	144	8	10	8	10	8	10	8	10	8	10	8	10	8	10	8	10	

*ЗЛР – захист лабораторних робіт; ПТК – поточний тестовий контроль, КР – контрольна робота, ЗМ – захист модуля.

Лектор _____ Кареліна О.В. Затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1 від 27 серпня 2010 р.
підпис

Завідувач кафедри _____ Рогатинський Р.М.
підпис

Декан факультету _____ Ціх Г.В.
підпис

Робочий план дисципліни „Інформаційні системи в економіці”

Напрямок підготовки 0501 “Економіка і підприємництво”, Спеціальність 7.050102 “Економічна кібернетика”

Шифр групи БЕ-4к, семестр 7, курс IV)

Вид навчальної роботи	Годин в семестрі	Розподіл годин по тижнях																Вид підсумкового контролю
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Лекційні заняття	32	4 ЛК1	2 ЛК2	2 ЛК2	2 ЛК3	2 ЛК3	2 ЛК4	2 ЛК4	2 ЛК5	2 ЛК5	2 ЛК6	2 ЛК6	2 ЛК7	2 ЛК7	2 ЛК8	2 ЛК8		залік
Лабораторні заняття	32		2 ЛР1	2 ЛР1	2 ЛР2	2 ЛР3	2 ЛР4	2 ЛР4	2 ЛР5	2 ЛР6	2 ЛР7	2 ЛР8	2 ЛР9	2 ЛР10	2 ЛР11	2 ЛР12	4 ЛР13 ЛР14	
Самостійна робота	80	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Проміжні форми контрольних заходів		ПТК*	ЗЛР* ПТК	ЗЛР ПТК	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР КР*	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР ЗМ1*	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР	
Всього годин	144	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	

*ЗЛР – захист лабораторних робіт; ПТК – поточний тестовий контроль, КР – контрольна робота, ЗМ – захист модуля.

Лектор _____ Кареліна О.В. Затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1 від 27 серпня 2010 р.
підпис

Завідувач кафедри _____ Рогатинський Р.М.
підпис

Декан факультету _____ Ціх Г.В.
підпис

Робочий план дисципліни „Інформаційні системи в економіці”

Напрямок підготовки 0501 “Економіка і підприємництво”, Спеціальність 7.050102 “Економічна кібернетика”

Шифр групи БЕ-3к, БЕп-3к, БЕ-4к, семестр 6, семестр 8, курс III, курс IV)

Вид навчальної роботи	Годин в семестрі	Розподіл годин по тижнях																		екзамен	контролю	Вид підсумково-го
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18			
Лекційні заняття	32	4 ЛК9	2 ЛК9, ЛК10	2 ЛК10	2 ЛК10	2 ЛК11	2 ЛК11	2 ЛК11 ЛК12	2 ЛК12	2 ЛК12	2 ЛК13	2 ЛК13	2 ЛК14	2 ЛК14	2 ЛК15	2 ЛК15						
Лабораторні заняття	32		2 ЛР14	2 ЛР15	2 ЛР16	2 ЛР16	2 ЛР17	2 ЛР18	2 ЛР19	2 ЛР20	2 ЛР21	2 ЛР24	2 ЛР25	2 ЛР25	2 ЛР26	2 ЛР27	2 ЛР28	2 ЛР29				
Практичні заняття	16		2 ПР1		2 ПР2		2 ПР3		2 ПР4		2 ПР5		2 ПР6		2 ПР7		2 ПР8					
Самостійна робота	64	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4	4				
Проміжні форми контрольних заходів			ЗЛР* ПТК*	ЗЛР ПТК	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР КР*	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР КР	ЗЛР	ЗЛР	ЗЛР	ЗМ2*				
Всього годин	144	7,5	10	7,5	10	7,5	10	7,5	10	7,5	10	7,5	10	7,5	10	7,5	8	6				

*ЗЛР – захист лабораторних робіт; ПТК – поточний тестовий контроль, КР – контрольна робота, ЗМ – захист модуля.

Лектор _____ Кареліна О.В. Затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1 від 27 серпня 2010 р.
підпис

Завідувач кафедри _____ Рогатинський Р.М.

Декан факультету

підпис

Ціх Г.В.

підпис

Розподіл балів, що присвоюються студенту за різні види робіт

Заліковий модуль №1				Заліковий модуль №2			Кількість балів за результатами поточного контроль	Підсумковий модульний контроль	Загальна кількість балів з дисципліни
Бали за опрацювання лекцій	Бали за виконання лабораторних та самостійних робіт	Бали за тестування	Бали за виконання контрольних робіт	Бали за опрацювання лекцій	Бали за виконання лабораторних та самостійних робіт	Бали за виконання контрольних робіт			
8	8	8	8	14,33	14,33	14,33	75	25	100

Приклади типових завдань, що виносяться на залік

1. Сформуйте вхідний рахунок від постачальника **Компліус** на такі ТМЦ:

Товар	Кількість
Корпус ComsCom OASIS 245w	15
Корпус КМЕ1355 Midi Tower	10
Монітор 17" LG Flatron	5
Миша-"Mouse radio" PS/2	20

2. Прийміть на комісію від фірми Неосервіс такі товари (тип цін – Основна ціна закупівлі, склад – Основний склад):

№	Товар	Кіл-сть
1	HDD SCSI 18.2Gb/10000/SCA40 36LP ST318304	10
2	HDD SCSI 18.3Gb/7200/SCA80 Quantum Atlas V 18.3	10
3	Вінчестер 40.0Gb Maxtor	10
4	Динаміки 120w/306	5
5	Динаміки AF-11 300w	6
6	Динаміки Codegen SP-182	5
7	Динаміки Codegen SP-530/SUB*18Вт+2 speakers*10Вт	5
8	Динаміки Codegen SP-550/SUB*18Вт+2 speakers*10Вт	5
9	Динаміки Genius SP-G06 120w	5
10	Диск CD-R PHILIPS 700M 40x	100
11	Диск CD-R Samsung 700M cake box (25 шт.)	100

3. Нарахуйте зарплату за березень (22 робочих дня, всі працювали без відхилення від графіку).
4. Придбайте у контрагента Компліус основний засіб **Принтер**, ціна 1800 грн. та МШП **Папір для принтера** 5 шт, ціна 40 грн.

Приклад екзаменаційного білету

1. Визначення і властивості системи.

Задача 1.

1. Оформіть прибуткування за готівку ТМЦ від контрагента "Компліус".

№	Назва	Од.	Кіл-ть	Ціна вал	Сума вал	Сума грн	ПДВ	Всього
1	HDD SCSI 18.2Gb/10000/SCA4036LP ST318304	шт.	10,000	294,00	2940,00	2940,00	588,000	3528,000
2	CD reader	шт.	4,000	34,70	138,80	138,80	27,760	166,560
3	Миша-"Eagle Mouse"	шт.	2,000	5,25	10,50	10,50	2,100	12,600
Всього :					3089,30	3089,30	617,86	3707,16

Всього у гривнях:

Три тисячі сімсот сім гривень 16 копійок

Всього ПДВ:

617.86 грн.

Задача 2.

1. Створіть базу даних Оператор зв'язку, яка містить таблиці Послуги, Клієнти, Оплата.
2. До таблиці Послуги включіть такі поля: КодПослуги, Назва.
3. До таблиці Послуги внесіть дані

КодПослуги	Назва
1.	Телефон
2.	Інтернет

4. До таблиці Клієнти включіть такі поля: НомерТелефона, ПрізвищеІніціали, Адреса.
  5. Внесіть до таблиці Клієнти 5 записів.
  6. До таблиці Оплата включіть такі поля: НомерТелефона, ПочатокРозрахунковогоПеріоду, ЗакінченняРозрахунковогоПеріоду, Послуга, НарахованаСума, ОплаченаСума.
  7. Внесіть до таблиці Оплата 5 записів.
- Створіть запит, який містить дані про оплату за січень.

Список рекомендованої літератури

1. Ананьєв О. М., Білик В. М., Гончарук Я. А. **Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності**: підруч. для студ. ВНЗ. — Л. : Новий Світ-2000, 2006. — 583с.
2. Андрусенко В. М. **Інформаційні системи і технології в економіці**: опорний конспект лекцій для студ. екон. спец. очної і заочної форм навч. — Х. : ХНАУ ім. В.В.Докучаєва, 2008. — 134с.
3. Аніловська Г. Я., Чуй І. Р., Вус М. Л., Стоколоса Т. М. **Інформаційні системи і технології в банківській сфері**: навч. посіб. для студ. спец. 6.050105 "Банківські справи". — Л. : ЛКА, 2008. — 332с.
4. Антонюк В. А., Курков М. С. **Інформаційні системи і технології у фінансах**: Навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. — К. : КНЕУ, 2005. — 140с.
5. Аранчій В. І., Некрасенко Л. А., Зоря О. П., Макаренко Ю. П., Аранчій Д. С. **Інформаційні системи і технології у фінансах**: навч. посіб. — Полтава : РВВ ПДАА, 2009. — 400с.
6. Бенько М. М. **Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку**: монографія. — К. : Вид-во Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, 2010. — 336 с.
7. Бенько М. М. **Інформаційні системи і технології в обліку**: навч. посіб. — К., 2006. — 362с.
8. Бережна Л. В. **Інформаційні системи та технології у фінансових установах**: практикум для студ. напряму підгот. 0501 "Економіка і підприємництво". — Черкаси : ЧДТУ, 2009. — 107с.
9. Беседовський О. М., Коц Г. П. **Інформаційні системи та технології в оподаткуванні**: конспект лекцій. — Х. : ХНЕУ, 2007. — 292с.
10. Беседовський О. М. **Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті**: Коспект лекцій для студ. спец. 7.050106 усіх форм навч. — Х. : ХНЕУ, 2005. — 102с.
11. Войтюшенко Н. М., Цибульська Л. О. **Інформаційні системи і технології в обліку**: навч. посібник для вищ. навч. закладів II-IV рівня акредитації. — Донецьк : ДонНУЕТ, 2009. — 340с.
12. Воронін А. М., Зіатдінов Ю. К., Климова А. С. **Інформаційні системи прийняття рішень**: навчальний посібник. — К. : НАУ-друк, 2009. — 136с.
13. Галузинський Г. П., Денісова О. О., Писаревська Т. А. **Інформаційні системи у бізнесі. Практикум для індивідуальної роботи**: навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К. : КНЕУ, 2008. — 524с.
14. Глівенко С. В., Лапін Є. В., Павленко О. О., Лебідь В. М., Слабко С. С. **Інформаційні системи в менеджменті**: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. — Суми : ТОВ "ВДТ "Університетська книга", 2005. — 408с.
15. Гужва В. М. **Інформаційні системи і технології на підприємствах**: навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. — К. : КНЕУ, 2008. — 368с.
16. Домрачев В. М., Єрмак В. В., Гребінець К. М., Домрачев Є. В. **Інформаційні банківські системи**: Навч. посібник за програмою Європейської Комісії "Магістр бізнес адміністрування" з поглибленою підготовкою по інформаційних технологіях (Tempus CD_JEP 23250-2002 "Master of Business Administration" & Information Technologies). — К. : Видавництво Європейського університету, 2007. — 333с.
17. Дрінь М. М., Піддубна Л. А., Черевко І. М. **Бази даних та інформаційні системи**: Навч. посіб. — Чернівці : Рута, 2005. — 194с.
18. ДСТУ ISO/IEC 15288:2005. **Інформаційні технології ; Процеси життєвого циклу системи (ISO/IEC 15288:2002, IDT)** / П. Андон (пер.і наук.-техн.ред.). — Вид. офіц. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — VII, 49с.
19. Дубчак Л. В. **Інформаційні системи та технології на підприємствах**: Навч. посібник.

- Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006. — 83с.
20. Дубчак Л. В., Іванова Л. І., Свириденко В. Ю. **Інформаційні системи і технології у фінансах**: навч. посіб. — Ірпінь, 2008. — 194с.
21. Журавльова І. В., Чен Р. М. **Інформаційні системи міжнародного бізнесу**: навч. посібник. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. — 450с.
22. Журавльова І. В., Чен Р. М., Ананьїна О. В., Цуріхін О. В. **Інформаційні системи та технології**: лабораторний практикум. — Х. : ХНЕУ, 2005. — 304с.
23. **Завдання до лабораторних робіт та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в сучасному бізнесі" для студентів спеціальності "Інформаційні управляючі системи та технології" денної форми навчання** / Р. К. Бутова (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2009. — 72с.
24. **Завдання до практичних і лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в промисловості та фінансово-кредитній сфері" для студентів спеціальності 7.080401 денної форми навчання**: Для студентів спеціальності 7.080401 / Р. К. Бутова (уклад.), А. А. Гаврилова (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2006. — 68с.
25. Заверач М. М., Третько В. В. **Бази даних. Інформаційні системи**: навч. посібник для студ. вищих навч. закл.. — Хмельницький : ХНУ, 2007. — 303с.
26. Зайцев С. І., Макаревич О. Г., Макаревич Т. А. **Інформаційні системи і технології в економіці та управлінні**: Навч. посібник. — Алчевськ : ДонДТУ, 2007. — 368с.
27. Іванова Т. С., Постіл С. Д., Сафронова І. О. **Інформаційні системи і технології обліку**: навч. посіб. / за заг. ред. д.е.н., проф. С. П. Ріппи. — Ірпінь : Національний ун-т ДПС України, 2009. — 266 с.
28. **Інтегровані інформаційні технології та системи (ІІТС-2005)**: Матеріали наук.-практ. конф. мол. учених та аспірантів, 21-23 листопада 2005 р. / В.Ю. Ларін (відп.ред.) — К. : НАУ, 2005. — 180с.
29. **Інтелектуальні системи прийняття рішень та інформаційні технології**: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 17-19 травня 2006 р. — Чернівці : Рута, 2006. — 304с.
30. **Інформаційні системи в економіці**: метод. вказівки до виконання комп'ютерного практикуму для студ. спец. 6.050206 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності", 6.010107 "Економіка підприємств", 6.050103 "Міжнародна економіка", 6.050108 "Маркетинг" / В.О. Катустян (відп.ред.), О. В. Цеслів (уклад.). — К. : НТУУ"КПІ", 2006. — 88с.
31. **Інформаційні системи і технології в банківській сфері**: Метод. вказівки та завдання лаб. робіт з дисципліни для студ. спец. 6.050105 "Банківська справа" / Г.Я. Аніловська (уклад.), М.Л. Бучкович (уклад.). — Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. — 39с.
32. **Інформаційні системи і технології в обліку**: завдання та метод. вказівки для самот. роботи і викон. контрол. завдань для студ. спец. 6.050106 "Облік та аудит" всіх форм навчання / З.П. Наконечна (уклад.) — Л. : Видавництво ЛКА, 2008. — 20с.
33. **Інформаційні системи і технології в обліку**: практикум для виконання лаб. робіт для студ. спец. 6.050100 та 7.050106 "Облік і аудит" напряму 0501 "Економіка і підприємництво" денної та заочної форм навчання / О. Ф. Шаповал (уклад.). — К. : НУХТ, 2006. — 63с.
34. **Інформаційні системи і технології обліку**: Метод. вказівки до самот. вивчення дисципліни та викон. лабораторних робіт для студ. Ін-ту заоч. та дистанційного навчання спец. 8.050106 "Облік і аудит" / А. М. Мержвинська (уклад.) — К. : НАУ, 2005. — 40с.
35. **Інформаційні системи і технології у фінансах**: Метод. вказ. для самот. роботи та завдання лабораторних робіт з дисципліни для студ. спец. "Фінанси" / Г.Я. Аніловська (уклад.), І.В. Артищук (уклад.) — Л. : Видавництво ЛКА, 2005. — 44с.
36. **Інформаційні системи та структури даних**: лабораторний практикум для студ. спец.

- 8.091501 "Комп'ютерні системи та мережі" / О. В. Іванкевич (уклад.). — К. : НАУ, 2006. — 91с.
37. **Інформаційні системи та структури даних:** Метод. вказ. до викон. лаборатор. робіт 1-7 для студ. спец. 8.091501 "Комп'ютерні системи та мережі" / І. А. Жуков (уклад.). — К. : НАУ, 2005. — 68с.
38. **Інформаційні технології та системи. Методичні вказівки до самостійної й індивідуальної роботи:** для самост. роботи студ. напряму "Товарознавство та торговельне підприємство" / В.М. Білик (уклад.), Л.А. Лепак (уклад.) — Л. : ЛКА, 2009. — 52с.
39. **Інформаційні управляючі системи та технології:** Методичні вказівки до переддипломної практики та дипломного проектування для студентів спеціальності 8.080401 "Інформаційні управляючі системи та технології" / Ю. К. Зіатдінов (уклад.). — К. : НАУ, 2005. — 64с.
40. Касаткіна Н. В., Пономаренко Л. А., Філатов В. О. **Інформаційні системи та їх застосування:** [монографія]. — К. : ПП "Аверс", 2008. — 142с.
41. Коваленко А. Є. **Розподілені інформаційні системи:** навч. посібник для студ. вищих навч. закл., які навч. за спец. "Інтелектуальні системи прийняття рішень". — К. : НТУУ "КПІ", 2008. — 244с.
42. **Контрольні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в банківській сфері":** Для студ. спец. 7.050105 заоч. форми навч. / Р. К. Бутова (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2006. — 31с.
43. **Контрольні завдання та методичні рекомендації до їх виконання з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології у фінансах" для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання** / І. Б. Медведєва (уклад.). — Х. : Видавництво ХНЕУ, 2006. — 27с.
44. **Корпоративні інформаційні системи:** метод. вказівки для самостійної роботи і завдання контрольних робіт студ. спец. 7.050201, 8.050201 "Менеджмент організацій" всіх форм навчання / О.М. Ананьєв (уклад.). — Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2007. — 60с.
45. Кошкін В. К., Фаріонова Т. А., Шнейдер О. Б. **Інформаційні системи і технології у діяльності НБУ. Міжнародна електронна мережа міждержавних розрахунків SWIFT:** метод. вказівки для студ. спец. "Фінанси". — Миколаїв : НУК, 2007. — 80с.
46. Кривченко М. С., Радомська Т. А. **Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті. Курс лекцій:** для студ. спец. "Облік та аудит". — Краматорськ : ДДМА, 2007. — 108с.
47. **Лабораторний практикум з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології на підприємстві":** для студ. напряму підготов. "Економіка підприємства" всіх форм навчання. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. — 106 с.
48. Левицький С. І., Лепа Р. М., Коваленко Ю. О., Фінагіна О. В., Харіна К. В. **Інформаційні системи на підприємствах: розвиток теорії та практики.** — Донецьк : Юго-Восток, 2007. — 250с.
49. Матюха М. М. **Інформаційні системи і технології в обліку:** Навч. посіб. для дистанц. навч. — К. : Університет "Україна", 2005. — 305с.
50. **Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни "Інформаційні системи в економіці" для студентів спеціальності 6.030502 - "Економічна кібернетика"** / Г. Л. Грінберг (уклад.). — Х. : НТУ "ХПІ", 2009. — 44с.
51. **Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни "Автоматизовані інформаційні системи та технології":** для студ. спец. напрямку "Комп'ютерні науки" усіх форм навч. / Ю. М. Тесля (уклад.). — Черкаси : ЧНУ, 2007. — 30с.
52. **Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни "Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті" для студентів**

- спеціальності 7.050106 заочної форми навчання / О. М. Беседовський (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2006. — 31с.
53. **Методичні рекомендації до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології в оподаткуванні": для студ. спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навч.** / О. М. Беседовський (уклад.). — Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. — 27с.
54. **Методичні рекомендації до виконання курсових проектів з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в економіці" для студентів спеціальності 6.080400 "Інформаційні управляючі системи та технології" всіх форм навчання** / І. В. Журавльова (уклад.), І. Л. Латишева (уклад.). — Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. — 47с.
55. **Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з курсу "Інформаційні системи в економіці" для студентів спеціальностей 7.080401, 7.080407 усіх форм навчання** / Р. К. Бутова (уклад.), І. О. Золотарьова (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2005. — 76с.
56. **Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в економіці" для студентів спеціальностей 7.080401, 7.080407 усіх форм навчання** / І. О. Золотарьова (уклад.), Г. О. Плеханова (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2006. — 56с.
57. **Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в управлінні персоналом": Для студ. спец. 8.050109 усіх форм навч.** / І. В. Журавльова (уклад.), І. Л. Латишева (уклад.). — Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. — 63с.
58. **Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології на підприємстві": для студ. напряму підгот. "Економіка підприємства" всіх форм навч.** / А. В. Гниря (уклад.) — Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. — 91с.
59. **Методичні рекомендації до виконання лабораторної роботи з теми "Використання Case-технологій у проектуванні інформаційних систем та БД" навчальної дисципліни "Інформаційні системи міжнародного бізнесу" для студентів напряму підготовки "Міжнародна економіка" всіх форм навчання** / Р. М. Чен (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2008. — 52с.
60. **Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни "Інформаційні системи в економіці" для студентів напряму підготовки "Економічна кібернетика" денної форми навчання** / Л. А. Павленко (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2009. — 52с.
61. **Науково-практична конференція до Дня науки "Новітні інформаційні технології і системи в економіці", 20 травня 2009 р.** — Ірпінь, 2009. — 120с.
62. Оксанич А. П., Петренко В. Р., Костенко О. П. **Інформаційні системи і технології маркетингу: навч.-практ. посіб. для студ. екон. та техн. спец. вищ. навч. закл., які навч. за напрямами "Комп'ютерні науки", "Економіка і підприємництво"** — К. : Професіонал, 2008. — 320с.
63. Олійник А. В., Шацька В. М. **Інформаційні системи і технології у фінансових установах: навч. посібник.** — Л. : Новий Світ-2000, 2007. — 435с.
64. Орленко Н. С. **Інформаційні системи і технології в статистиці: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни.** — К. : ХНЕУ, 2008. — 282с.
65. Павленко Л. А. **Корпоративні інформаційні системи: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.** — 2.вид. — Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. — 257с.
66. Пасічник В. В., Жежнич П. І., Кравець Р. Б., Пелешишин А. М., Тарасов Д. О. **Глобальні інформаційні системи та технології: моделі ефективного аналізу, опрацювання та захисту даних: монографія.** — Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2006. — 348 с.
67. Перевозчикова О. Л. **Інформаційні системи і структури даних: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.** — К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. — 287с.

68. Писаревська Т. А., Городній О. В. **Інформаційні системи в управлінні персоналом та економіки праці**: Навч.- метод. посібник / Т.А. Писаревська (заг.ред.). — К. : КНЕУ, 2006. — 284с.
69. Пономаренко В. С., Журавльова І. В., Латишева І. Л. **Інформаційні системи в управлінні персоналом**: навч. посіб. — Х. : ХНЕУ, 2008. — 336с.
70. Пономаренко В. С., Журавльова І. В., Пасенко Н. С., Маляревський Ю. Д. **Інформаційні системи та технології в обліку**: Навч. посібник. — Х. : ХНЕУ, 2005. — 295с.
71. Свириденко В. Ю. **Інформаційні системи фінансових установ**: Навч. посіб. — Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006. — 80с.
72. Сиротинська А. П., Лазаришина І. Д. **Інформаційні системи підприємств малого бізнесу**: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 264с.
73. Ситник Н. В. **Банківські інформаційні системи**: навч. посіб. — К. : КНЕУ, 2008. — 384с.
74. Сорока П. М. **Інформаційні системи і технології у фінансах**: Навч. посібник для дистанційного навчання. — К. : Видавництво Ун-ту "Україна", 2005. — 264с.
75. Страхарчук А. Я., Страхарчук В. П. **Інформаційні системи і технології в банках**: навч. посіб. для студ. ВНЗ. — К. : УБС НБУ, 2007. — 515с.
76. Струтинська О. В. **Інформаційні системи та мережеві технології**: навч. посібник для дистанц. навч. / М.І. Жалдак (наук.ред.). — К. : Університет "Україна", 2008. — 211с.
77. Таймазова Е. А. **Інформаційні системи і технології в обліку**: лабораторний практикум. — Сімф. : Кримнавчпеддержвидав, 2009. — 196с.
78. Тарнавський Ю. А. **Інформаційні системи і технології у фінансах: практикум з ведення комп'ютерної бухгалтерії в системі "1С:Предприятие"**: [навч. посіб.]. — К. : ІПК ДСЗУ, 2009. — 153с.
79. Татарчук М. І. **Корпоративні інформаційні системи**: Навч. посібник. — К. : КНЕУ, 2005. — 290с.
80. Терещенко Л. О., Матієнко-Зубенко І. І. **Інформаційні системи і технології в обліку**: підручник. — К. : КНЕУ, 2008. — 590с.
81. **Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті**: Завдання для практ. занять, самост. й індивід. роботи та метод. вказ. до їх викон. для студ. спец. 7.050106 "Облік і аудит" для всіх форм навч. / З.П. Наконечна (уклад.), М.В. Жовтанецька (уклад.) — Л. : Видавництво ЛКА, 2005. — 34с.
82. Ушакова І. О., Плеханова Г. О.. **Інформаційні системи та технології на підприємстві**: конспект лекцій. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. — 127 с.
83. Ушакова І. О.. **Інформаційні системи та технології в статистиці**: Конспект лекцій. — Х. : ХНЕУ, 2006. — 200с.
84. Фабричев В. А., Боровик В. М.. **Інформаційні системи і технології підприємства**: навч. посібник. — К. : НАУ, 2008. — 100с.
85. Чекурін В. Ф., Червінка К. А. **Інформаційні технології та системи**: Лабораторний практикум для студ. мат. та фіз.-техн. спец. — Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. — 222с.
86. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. **Інформаційні системи і технології в обліку**: навч. посібник. — 3-є вид., переробл. і доп. — К. : Знання, 2007. — 439с.
87. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С.. **Інформаційні системи і технології в обліку**: Практикум: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. — К. : Знання, 2006. — 430с.
88. Юринець В. Є., Юринець Р. В. **Інформаційні системи управління персоналом, діловодства і документообігу**: навч. посіб.. — Л. : Тріада плюс, 2008. — 628с.